

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Георги Филипов Генов
УНСС, Катедра „Международни отношения”

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, Професионално направление 3.3. Политически науки, *Научна специалност 3.3. Политология.*

Автор на дисертационния труд: **ХВАН ДЖОНГ КАНГ**

Тема на дисертационния труд: **ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ РЕПУБЛИКА КОРЕЯ И РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ: ОТ ПРИЗНАВАНЕ КЪМ ПЕРСПЕКТИВНО СЪТРУДНИЧЕСТВО**

Основание за представяне на становището: участие в състава на Научното жури по защита на дисертационния труд съгласно решение на Факултетния съвет на Философския факултет, назначен със заповед на Ректора на Софийския университет.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът, Магистър по Публична администрация на СУ „Св. Климент Охридски” (1999-2001), се е обучавал по докторска програма към Философския факултет, Катедра „Политология” на СУ „Св. Климент Охридски”, по *научна специалност Политология.*

Представените документи са в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав, Правилника за неговото прилагане и Правилника за условията и реда за придобиване на научна степен и заемане на академична длъжност в СУ „Св. Климент Охридски“.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Рецензията е с обем от 236 номерирани страници, Източници и литература - 101 заглавия, Приложения - 62 стр. Изложението е организирано във въведение, три глави с по два раздела (съответно детайлно структурирани) и заключение. Подчертавам значението и оценката, която съдържателно давам на Втора и Трета глава (половината от изложението). Работата се отличава с богат и прецизно използван научен апарат.

Актуалността на темата и самото рецензирано изследване, без аналог в нашата научна литература (автор, източници, съдържание и резултати), следва от глобализацията на външната ни политика съобразно страновите приоритети на двата съюза – НАТО и ЕС – признаващи стратегическото значение на отношенията с Република Корея; ние сме страна по проблема за «двете Кореи», ядреното въоръжаване на Северна Корея; не на последно място и инвестиционния потенциал на Република Корея.

Значимостта на дисертационния труд следва от направения анализ на актуалното развитие и състояние на взаимоотношенията между нашите държави (на 23.3.1990 г. са установени дипломатически отношения между Република България и Република Корея – вече четвърт век история). Тези отношения са „деликатни, защото стъпват на нова и все още неутвърдена

ценностна ориентация, при която дотогава Република Корея е била смятана за враждебна страна на България заради различната политическа система, а КНДР е третирана като приятелска и братска страна за България”. Изследването е ценно в по-общ контекст, тъй като на примера на двустранните ни отношения е онагледена еволюцията, в случая сравнително бавна и съдържателно непълна, на външнополитическата ни пре-ориентация. Още тук ще отбележа имплицитните аналогии в съзнанието на четящия за общността на опита на двете страни, реализиращи „преход” към еднотипен политически и икономически модел.

Дисертационният труд е контекстуално *критичен*. Въпреки че е показано обстоятелствено развитието на двустранните отношения и многократно декларираната политическа воля за сътрудничество, тя „не достига нивото на показателите за нея и очакванията (политически консултации между министерствата на външните работи на двете страни не се провеждат редовно, като последните политически консултации са проведени през 2005 г.в Сеул)”. Видно е, че двустранните отношения се изграждат под влияние на разнообразни фактори, но сред които се открояват контактите между хората, които „стават нестандартни и преки инструменти за взаимното опознаване, играят значителна роля за развитието на сътрудничеството и партньорството”. Очевиден е и траен дисбаланс в ролята на двете държави (наша слабост).

Общо казано, *целта* на дисертационното изследване е да представи и анализира отношенията между Република Корея и Република България, и да установи в какви насоки би било взаимно полезно да развият сътрудничеството си двете държави и двата народа. Оттук произтичат подчертаващи политическата приложност *задачи*, които смятам за нужно да подчертая:

- да изведе конкретните причини, фактори, обстоятелства, които довеждат до надделяване на прагматизма, очертаване зоните на сходни интереси и пристъпване към разнообразни контакти, взаимоотношения и сътрудничество, които ги превръщат от държави, неподдържащи никакви отношения, “малки братя” или „държави-сателити“ в противопоставени координатни системи, в страни, споделящи общи ценности и цели за постигане.
- да предложи възможни практически насоки за интензифициране и разнообразяване на политическите отношения, за набелязване на повече „точки на съприкосновение“ и взаимодействие между РКорея и РБългария на различни международни форуми, организации, за ефективното и задълбочено сътрудничество между двете държави.

Авторът, основателно според мен, се надява неговия дисертационен труд да породи интерес за последващи академични търсения и изследвания, с което да се „свърже и надгради достигнатото в отделни доклади, студии и статии за двустранните отношения”.

Съществена и обективна трудност при написване на дисертационния труд е липсата на научни изследвания по разглежданата проблематика както в корейската, така и в българската научна литература (отделни аспекти на двустранните отношения са разглеждани и са посочени позоваванията на дисертационния труд на тях). В дисертацията са използвани автентични дипломатически източници - оригинални източници от съответните държавни институции, ведомства и фирми, които поставят първите стъпки за последващото сложно развитие на двустранните отношения; друга категория източници са от държавни институции, чрез които се формират и провеждат определени политики, изявления, декларации на висши държавни ръководители - президенти, премиери, министри; източници свързани с подготовката на инициативи от позициите на дипломацията, каквито са доклади и записки на дипломати, разработки от МВнР и посолствата. Цитираните Източници (Използвана литература) са подбрани съобразно темата на изследването, авторитетни и сред тях няма неизползвани, т.е. библиографията е действителна и пълноценно приложена; цитираната научна литература свидетелства за ясно и конкретно дефинирания изследователски подход, стремежът да се гарантира многостранност на анализа, както и гарантиране на максимална достоверност на емпиричните данни.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Обобщено рецензията ръкопис съдържателно и по-конкретно успешното изпълнение на поставените цел и задачи доказва, че дисертационният труд *напълно отговаря* на изискванията в Чл. 6, ал. 3 от Закона и чл. 27 от Правилника: („да показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по съответната специалност и способности за самостоятелни научни изследвания“; „да съдържа научни или научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката“). Наблягам на приложността.

Авторът, като проследява еволюцията на двустранните отношения, дефинира техния „стратегически“ характер и значение (близост с НАТО и САЩ, съответната терминология и статут). Пример – вече общата позиция по Корейския проблем.

Двете страни са активни и пълноправни членки на различни интеграционни структури и организации - което им дава възможност да си взаимодействат при решаване на някои специфични задачи и проблеми (достъп до пазари и инвестиции, запознаване със законодателство и „правила на играта“ и др.), което е несъмнено от значителен интерес (все още повече потенциален) от наша страна за двустранно сътрудничество в диалога и сътрудничеството в тях (пример диалога и споразуменията на Република Корея и ЕС).

В процеса на развитието на отношенията на двете държави досега корейската страна в политико-дипломатически план изразява значително по-голям интерес към взаимодействие и сътрудничество, отколкото българската (Република Корея има основни държавни инструменти, чрез които развива отношенията си с другите страни, каквито ние нямаме). Интересът при това от корейската страна за разширяването на отношенията с нас нараства след като България стана член на ЕС. Перспективи за взаимна изгода.

Публичната и културната дипломация отварят широки възможности за човешките контакти между двата народа. Така например кореистиката е едно от ключовите полета за стимулиране на двустранните отношения. Кореиското правителство непрестанно оказва съдействие на катедра „Кореистика“ още от самото начало на създаването на специалност „Кореистика“ през 1995. Днес тя става един от най-активните кореистики в Европа благодарение на взаимни усилия на Кореиското посолство в София и преподавателите в катедрата. На фона на активната дейност на Кореиското посолство в София тъжно стои пасивното и ограничено наше дипломатическо присъствие в Сеул. Налагащият се извод е, че недържавното участие от наша страна все повече изпълва със съдържание развитието на двустранните отношения.

Използваната методология се основава на интердисциплинарния подход, обвързващ знания от различни области - международни отношения, политология, социология и статистика (направен е опит за извеждане на закономерности, идентифициране на тенденции, формиране на модел с широка гама показатели); аналитичен и критичен подход - сравнителен и критичен, с помощта на икономически и статистически данни; статистически данни, интервюта, политически декларации, президентски и премиерски речи служат и като метод за доказване на тезата и за изпълнение на целите и задачите.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Самооценката за **приносни моменти** изложена в седем пункта, отразява постигнатите в изследването резултати. Рецензирам първо у нас и в Корея авторско комплексно (монографично) изследване на тема "Взаимоотношенията между Република Корея и Република България: От признаване към перспективно сътрудничество". Съответно основателно може да се претендира за нови знания и обогатяване на съществуващите знания в политическите науки. Самото изследване и неговите резултати могат да бъдат ползвани при формиране на решения и предприемане на действия от страна на заинтересовани държавни институции и ведомства, бизнес-формации, академични и изследователски центрове. По-конкретно като приноси признавам също така:

- модел за формиране на координираща обществена структура (КБАС) с комплексна програма, която да разработва и прилага ефективни методи и средства за развитие на двустранните отношения;
- анализ на емпирично и теоретично формиран модел на двустранно сътрудничество, извеждащ препоръки за по-нататъшното развитие, диверсифициране и задълбочаване на отношенията между Република Корея и Република България;
- концептуализирани са ролите на неформалните инструменти на дипломация и външна политика в двустранен контекст - културната и спортната дипломация, фен-клубове на Корея, спортните дружества, дружества за приятелство, асоциации, КОИКА алумни;

- за пръв път се прави оценка на: ефекта от създаването на научно-образователните специалности – кореистика в България, българстика в Корея; интензивността на обмена на студенти и специализанти и факторите, които ѝ влияят.

Категорично смятам, че приносните моменти са реални и достатъчно ясно разкриват самостоятелния и творчески характер на дисертационния труд.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

По темата на своята дисертация докторантът има обичайно изискваните две научни публикации (една у нас и една в Корея), които представят резултати и изводи от изследването. Намирам за препоръчително по-широко представяне на дисертационното изследване.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е добре структуриран, и изчерпателно и точно представя текста и резултатите на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Кандидатът би ли се изказал относно:

- релевантността на Sunshine policy approach в настоящия контекст на проблема за обединението на двете Кореи;
- по-конкретно за възможностите на корейския бизнес за развитието на двустранните отношения.

Заклучение

Казаното до тук, и като имам предвид конкретните резултати в безспорно перспективната насоченост на изследването, ми дава основания да гласувам „ЗА” и **убедено да препоръчам на уважаемите членове на научното жури единодушно да гласуват за присъждане на образователната и научна степен „доктор по политология“ (PhD, Political Science), Професионално направление Политически науки, Научна специалност 3.3. Политология на ХВАН ДЖОНГ КАНГ.**

26 Февруари 2015, София

Подпис:

.....
/проф.д-р Георги Генов/